

Zelené centrum v Třanovicích

Místo, ve kterém žijeme

Současná globální společnost je v mnoha ohledech zvláštní. Změny, které v ní probíhají, se odehrávají prakticky nepřetržitě a zasahují do většiny (ne-li všech) oblastí lidských životů. V záplavě informací z celého světa je obtížné (ne-li nemožné) orientovat se, tím spíše zaujímat k jednotlivým problémům postoje nebo na ně aktivně reagovat. V drtivé většině se jedná o informace o místech, kam se málokdo z nás v životě podívá, a o problémech, o jejichž podstatě většinou nemáme tušení, natož abychom mohli jakkoli smysluplně přispět k jejich řešení. Existují však místa, která důvěrně známe, a problémy, které se nás bezprostředně dotýkají a na jejichž řešení bychom se mohli (a snad i měli) podílet. Je bohužel spíše pravidlem, že o místě, ve kterém žijeme, toho víme žalostně málo a pouze několik aktivních jednotlivců se zapojuje do jeho rozvoje.

Významné postavy života na venkově se v průběhu dvacátého století výrazně proměnily. Ještě do poloviny dvacátého století jimi byli vlastníci hlavních výrobních prostředků (zejména půdy), zástupci šlechty a církve. V průběhu pozdějších desetiletí převzala jejich klíčovou pozici veřejná správa na nejrůznějších úrovních. V této etapě to byli (a do značné míry stále jsou) úředníci a politici-profesionálové, kteří určují hlavní směry politiky rozvoje venkova. Ukazuje se však, že tento model má svá značná omezení. Venkovské oblasti jsou velmi pestré a potřeby jejich obyvatel jsou natolik různorodé, že veřejná správa (zvláště na centrálních úrovních státu nebo Evropské unie) není schopna zajistit takový rozvoj venkovských území, který by tyto potřeby uspokojoval (často ani netuší jak). Přibližně od osmdesátých let minulého století se proto do rozvoje venkovských obcí postupně stále více zapojují aktivní zástupci veřejnosti, kteří ve spolupráci s významnými zaměstnavateli, veřejnou správou a zástupci neziskových organizací uzavírají společnou dohodu (vytváří rozvojovou strategii) ohledně dalšího směřování svých území.

V České republice tento proces probíhá velmi pozvolna a obcí, ve kterých se jejich obyvatelé aktivně spolupodílí na rozvoji, je pouze hrstka. Důvodem je na jedné straně nezvyk a neochota veřejné správy připustit laickou veřejnost ke spolurozhodování, na druhé straně jsme (my, občané) zvyklí na pohodlí života, ve kterém za nás klíčové problémy vyřeší někdo jiný. Ačkoli se necítíme jako jednotlivci odpovědní za rozvoj své obce, cítíme se být kompetentní tento rozvoj komentovat a zapojujeme se do veřejného dění teprve tehdy, kdy se nás určitý problém bezprostředně dotýká. Abychom se však mohli zapojit do spolurozhodování o rozvoji

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí

Tento leták byl vytvořen za finanční podpory SFŽP ČR a MŽP v rámci projektu Zelené centrum v Třanovicích.

www.zelene-centrum.cz

obce, měli bychom mít alespoň základní představu o tom, jaké jsou její nejzávažnější problémy a možnosti jejich řešení, jaké jsou priority jejího rozvoje atd. Mít tyto znalosti o místě, ve kterém žijeme, však vyžaduje jisté úsilí – alespoň jednou za čas navštívit internetové stránky obce nebo jednání zastupitelstva, seznámit se s rozvojovou strategií (obce nebo mikroregionu) atp.

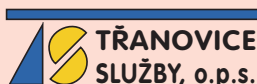
Místo, ve kterém vyrůstáme

Poznávání místa, ve kterém žijeme, je klíčovou součástí tvorby územní identity (uvědomění si toho, že „někam“ patříme). Jedinou úlohu v tomto procesu mají (nebo by alespoň měly mít) místní mateřské a základní školy, které mohou vypěstovat v dětech pocit sounáležitosti s místem, ve kterém vyrůstají, a pocit spoluzodpovědnosti za jeho budoucí vývoj. Příkladem takto zaměřených vzdělávacích a výchovných (a přesto zajímavých a zábavných) aktivit byl projekt nazvaný Putování s Pepíkem, který v letech 2008–2009 uskutečnily základní školy mikroregionu obcí povodí Stonávky a ze kterého pochází následující snímky (výlov rybníků, putování do Vělopolí).

Text zpracoval: David W. Novák

Zpracovatel letáku:

Pořádáme pro vás:

- Školní programy ekologické výchovy
- Terénní exkurze pro širokou veřejnost
- Přednášky a semináře na témata udržitelného rozvoje

Termíny exkurzí lze domluvit u společnosti Třanovice služby, o.p.s.

739 53 Třanovice č.p. 1

E-mail: sov@tranovice.org, tel.: 558 694 262, kl. 205

Kontaktní osoby: Ing. Jana Liberdová, Bc. Martina Stebelová

<http://sov.tranovice.org>

Materiál je tištěn na recyklovaném papíru.